



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

XX. De impedimentis non ditrimetibus matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

post publicationem ejus in Parochia factam contracta sunt, adeoque post triginta dies à die primæ publicationis numerandos. Quare ubi hoc decretum nondum publicatum est, ibidem neminem obstringit, sed valet matrimonium, siue clam, siue publice contractum id colligitur ex *finis d. cap. 1. Concil. Trident. conjunge §. fin. sup. de affinit. & cap. 3. Ext. de clandest. de spons. ubi & quid juris de liberis ex clandestino vel interdicto matrimonio natis.*

§ 3. Continuatio ad sequentia.

Et hæc hætenus de impedimentis, quæ vulgò appellantur impediencia & dirimentia matrimonium. Nunc subsequenter videamus de impedimentis non dirimentibus matrimonium, hoc est, quæ matrimonium quidem contrahendum impediunt, sed contractum non dissolvunt; ita permittentibus sacris Canonibus. b

Notatio in tit. 19:

a *Quæ hic ex Conc. Tridentino recensentur, partim pertinent ad solemnitates matrimonii contrahendi, partim ad matrimonii quamdam essentiam. Nam denuntiationes & celebratio matrimonii in facie Ecclesie, ad solemnitates referuntur; præsentia verò Parochi vel alterius Sacerdotis, & adhibitis testium, juxta vers. Qui aliter quàm præsentem, ad matrimonii quodammodo essentiam; ita ut, si hæc desint vel aliquid ex iis, matrimonii contractus nullus momenti sit, ubi videl. hoc Decretum Concilii Tridentini promulgatum est, prout habet text. noster in §. sed quod ad solemnitates attinet, non necessa-*

riò illa observantur, ubi aliter consuetudine loci receptum est, præcipue quod ad denuntiationes attinet. Aut enim hæc nondum in usum traductæ sunt, quo casu matrimonium iis omissis licet contrahatur; cum lex Superioris non obliget, nisi à subditis recepta, can. Ext. autem lex, cum 2, l. eq. dist. 4. Aut antea quidam usu frequentabantur, sed postea in disuetudinem abiierunt, ob rationem aliquam probabilem. & hæc quoque specie impune negliguntur, cap. fin. & quæ ibi tradunt DD. sup. De consuet. Facit, De quibus in hæc D. De legib. Porro quoad præsentiam Parochi, siue alterius Sacerdotis & testium, hæc solam obtinet in matrimonio contrahendo, non in sponsalibus de futuro; quæ & hodie clam contracta valent, cum in his Con. il. Trident. nihil immutaverit. Et quidem sufficit in matrimonio contrahendo præsentia Parochi, siue is habitationis ipsius mulieris sit, quando videlicet ibi contrahitur matrimonium, siue sit Parochus habitationis viri, cum apud hunc matrimonium celebratur: ex declaratione congregationis Cardinalium deputatorum ad dubia declaranda Concilii Tridentini teste Navar. cons. 3, num. 1, de clandest. de spons. & in Manuali cap. 25, num. 144. Quò fit, ut per hoc decretum Concilii Tridentini, abrogata sint omnia matrimonia præsumpta; velut, inter sponsum & sponsam propter carnalem copulam subsequutam, cap. 15 qui 30, Ext. De sponsal. & similia, de quibus in §. sed & sponsalia sup. De sponsal. & §. à justo 7, sup. Quæ in contrah. matrimoni-

b Igitur hoc matrimonium absque peccato non contrahitur, quia contra Canones, sed ab Ecclesia susinetur ob justas causas.

DE IMPEDIMENTIS NON DIRIMENTIBVS MATRIMONIUM.

TITULUS XX.

Impedimenta Matrimonium contractum non dirimentia hæc sunt; Votum castitatis simplex, cap. unico De voto in 6, cap. 3, §. 1, & cap. 6, Ext. Quiclerici vel vocentes &c. hæc estis, cap. Decretum 4, de hæret. in 6, can. Non oportet xxviii, qu. 1, adde latius Covar. in 4, p. 2, cap. 6, §. 11, Navar. in Manuali cap. 22, nu. 49, Catechismi instructio in baptizando, cap. 2, de cognat. spirit. in 6, sponsalia cum alio ante contracta, cap. Sicut 22, c. De illis Ext. De sponsalib. prohibitio iudicis Ecclesiastici, ne matrimonium contrahatur, donec de impedimento, quod obicitur, cognitum fuerit, ut tit. Ext. De matrim. contracto contra interd. eccl. Item

fuit hæc crimina; incestus, cap. 1, & ibi Glos. in fine, c. Transmissa 4, Ext. de eo qui consang. uxor exdes Presbyteri, cap. 2, Ext. De pœnit. & remiss. vel uxoris suæ, can. Admonere xxxiii, qu. 2, cap. 5, ead. qu. 2, raptus sponsæ alterius, can. Statutum xxvii, qu. 2, juncto cap. fin. Ext. De raptorib. & §. fin. sup. De homicidis, matrimonium cum Mortali de facto & scienter contractum, can. Hiergo xxvii, qu. 2, publica & sollemnis pœnitentia, can. De his, can. In adolescentia xxxii, qu. 2, susceptio filii à parente, eo animo facta, ut, contracta spiritus à cognatione, alteri parenti debitum conjugale subtrahatur, Oooo 3 can,

can. De eodem xxx, q. 1, & ibi latius Denique quodvis peccatum mortale, quo contrahens, contractus tempore detinetur. Quippe matrimonium Sacramentum est, & idcirco sanctè tractandum,

Concil. Trid. sess. 24, cap. fin. in fine de reform. matrim. De his omnibus plenius apud Navar. in Manuali cap. 22, nu. 74, cum seq. Covarr. d. c. 6, D, Thom. in supplem. qu. 50, cum seqq.

DE DIVORTIIS.

TITULUS XXI.

§. I. Divortium quid, & ex quibus causis permittatur.

Divortium est distractio matrimonii, quæ utroque conjugate vivente fit, l. 2, D. de divort. id quæ ex duabus tantummodò causis intelligi hoc jure nostro Canonico, quo in hac re utimur. Cùm alioqui matrimonii semel legitimè contracti perpetuus & indissolubilis nexus sit, can. Puto, can. Si uxorem, can. Precepti, c. Preceptum xxxii, qu. 5, can. penult. xxxiii, quæst. 2, cap. Gaudemus 8, c. xxi. De divort. Concil. Trid. sess. 24, in doct. de Sacram. matrim.

§. 2. Per ingressum Religionis matrimonium nondum consummatum solvi: scilicet per susceptionem sacri Ordinis.

Prior causa est: Si alter conjugum nondum consummato matrimonio Religionem ingrediarur, quod ipsi licet per sacros Canones, etiam invito altero conjugate, cap. 1, cap. ex publico 7, Ext. De convers. conjug. Concil. Trid. sess. 24, can. 6, licet divortium sit in susceptione sacri Ordinis, ex declaratione Joannis XXII, unic. De voto in Extravag. Joan. XXII.

Matrimonium dissolvi ab infideli converso potest.

Alterca causa est: Si alter infidelium conjugum (inter quos etiam justum matrimonium constat, sed ut contractus civilis, non ut Sacramentum, d. cap. Gaudemus & ibi Dd.) ad fidem Catholicam convertatur, altero vel nullo modo, vel non sine blasphemia divini nominis, vel ut eum pertrahat ad mortale peccatum, ei cohabitare volente; qui relinquitur, ad secunda vota transire potest, c. Quanto 7, d. c. Gaudemus De divort. can. Si infidelib. c. iij. q. 2, quæst. 1, can. 2, penult. quæst. 2 a

Matrimonium propter consanguinitatem, affinitatem, vel simile impedimentum non dissolvi potest.

Cæterum quod vulgò dici solet, Matrimonium dissolvi vel dirimi, propter consanguinita-

tem, affinitatem, frigiditatem, aut ob similem causam, non tam jus matrimonii respicit, quam factum; cùm matrimonium, in quo subest hujusmodi impedimentum, ipso jure nullum sit. Etenim matrimonium semel legitimè contractum, non nisi ex duabus causis jam dissolvitur, juris jam allegatis.

De separatione tori.

Nonnumquam tori separatio inducitur inter conjuges, durante vinculo matrimonii; quæ & species quædam divortii est, can. 1, xxxii, quæst. 7, utpote, si alter eorum adulterium sive fornicationem admisierit, can. Puto, juncto can. Precepti c. cap. Preceptum qu. 5, can. Significasti 4, cum cap. seq. Ext. hoc tit. adde quæ de adulterio diximus inf. de adulter. vel si ad hæresim sive gentilitium defecerit, cap. 1, 6, cum cap. seq. Ext. eod. vel si fevencior sit in conjugem suam, cap. Literas in fine Ext. de resit. vel si ad peccatum eam compellat, juxta illud Matthæ cap. 18, Si oculus & c. & ibi Hieron. Bellarm. lib. 1, de Sacram. matrim. cap. 14, Navar. d. cap. 22, nu. 21, Ob furtum vero, vel ob aliud crimen, sive ob morbum, conjuges a se in vicem minimè separantur, d. cap. 1, Ext. hoc tit. can. Horrendus, can. Si uxorem xxxi 1, q. 5, vide de his latius Covar. in 4. p. 2, cap. 7, §. 1, ubi & de Sodoma vicio, & furore. Navar. in Manuali c. 22, nu. 21, cum seq.

Notatio in Tit. 21.

2 Adde & Pontifici auctoritate matrimonium posse dissolvi, nondum carnis copulâ consummatum, etiam quondam vinculum, juxta Glor. ad cap. Ex publico, Ext. De convers. conjug. quam singularitatem & à Canonistis & à Theologis Canonum peritis receptam, attestatur Navar. in Manuali cap. 12, num. 21, ubi vide cum latius